

suremat kahju kui kassu; ennemine wõib mõnikord suppulaskmine siin aidata.

Adri werre lastmine on ikka äkfilise aiguse jures, kõige enamist raskest pistitõbbes tarwilik, kus inimene ingata ei wõi, sest et kopsud ülleliga werrega täidetud on. Sesugguses aiguses näeme saggedast norema inimese jures, et kui tõbbi kõige raskem ingamist finni tahhab matta, niina werd affab jooksuma, ja kui werrejoosmine küllalt olli, siis lähheb tõbbi kohhe fergemaks. Agga et sesuggust niinawerre, jooksmist iggaford ei tulle, ehk mis weel saggedamast juhtub, werre, jooksmine tulli wägga ilja ja ei jõudnud enam kohhendada, mis pik raske tõbbi kehha sees olli rif, lunud, sellepärrast jääb inimesele aiguse wim külgi, mis tedda kawa aega pinab ja minaks mulda wiib. — Kus ial arsti nõu wõimalik ja kus arst werrelastmist kassib, seal peab sedda teggema; agga kus külla-eitede rumalus werrelastmist kidad, seal ärra tee sedda mitte.

Siin sago nüüd weel mõned koggemata juhtumised nimetatud, mis adrilastmist tarwitawad ja kus wiibimata sedda ette peab wõetama: 1) kui legi kõrgelt mahhakuftudes pä ja kehha rängast ärrapõrrutanud, ehk 2) koorma alla jades rindu nõnda pigistas et ingada ei wõi ja werd wäljasülitab; 3) kui kuskil pigistuses seisnud inimese pä ning silmnäggo üllestursunud ja arro otsego jobnui uimane näitab; 4) kui inimene mingi raskest löfi pähhe sanud, et selle peale ärraminestas. Neis rägitud neljas juhtumises wõib werrelastmist kassu sada. Siiski olgo

werrelastmine iggaskohhas asja mõda mõistlik, et nikaua werd kurnama ei affata funni inimese ärraminestas. — Kui nüüd sesugguse õnnetuma juhtumise pärrast ehk fanges pistitõbbes, mis rahwas süddame-rabbanduseks mõnes kohhas nimetab, korra tarwis olli werd lasta, siis ei olle sellepärrast inimesele kasku antud, igga aasta sel aeal ueste asjata werd affata wallama. Ses rumaluse arwamise tõrgutwad mõned arsti nõuo wasto, üteldes: aige on weel wägga noor inimene, ei tohhi temale werd lasta, mis pärrast igga aasta jälle tulles teha. Kust se rumal mõtte korra wälja on tulnud, sedda ei wõi üfeki ütelda; agga kui sedda mõda peaks arwama, sest on ni paljo kassu leitud et nüüd legi lapsese adrid ei lähhe lastma: seal on meie arwamine metja läinud. Darto- ja Wörro-makonnas leitatse ni rohkeid lapsse werrewallamise temipusi, et tõt mõda wõib tunnistada: surem ulk inewaid lapsi aderdati auda, ehk tehti kedduriks!

Juhtub küll mõnikord ka targa arstile sesuggust luggu, et pissokese lapsese ühhe ehk pari werre-fani (pidali) külgi paneb, ja kui rahwas ka sedda oskaks wallitseda, kus kohhas aige lapsese werrelastmist tarwis olleks, siis ehk wõiks paar suppusarwe kufka tahha ehk rinna peale pandud weel lorda minna. Agga essiteks ei tehta sedda ial seal, kus tarwis olleks olnud, ja teiseks saab kõige pisssem lapsokse adri-rauale ohwiriks. Kui järrel nõutakse, mikspärrast lapsese werd olli lastud, siis ütleb rahwas: laps ei maggand